

Doç. Dr.

Sera REYHANİ YÜKSEL | Gökçe CANARSLAN

TNKÜ Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk ABD

Doç. Dr.

TNKÜ Hukuk Fakültesi

Medeni Hukuk ABD

Doç. Dr.

Semih YÜNLÜ

TNKÜ Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk ABD

MİRAS HUKUKU - CİLT I

TEORİK MİRAS HUKUKU

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ KISIM

Gösterim Şekilleri ve Şemalar.....	3
Şemalar	4
Zümre Şemaları	4
Mirasçılık ve Pay Şemaları.....	6

İKİNCİ KISIM

Temel Kavramlar ve Yasal Mirasçılık

I. Miras Hukukunun Temel Kavramları.....	19
II. Külli Halefiyet.....	21
1. Genel Olarak.....	21
2. Külli Halefiyetin İstisnası: Cüzi Halefiyet	23
III. Yasal Mirasçılığın Esası: Zümre Sistemi.....	24
1. Genel Bilgiler.....	24
2. Zümre Sisteminin Esasları	25
IV. Evlatlık ve Altsoyunun Mirasçılığı.....	27
V. Eşin Mirasçılığı.....	28

1.	Genel Bilgiler.....	28
2.	Boşanma Davasının Eşin Mirasçılığına Etkisi	29
3.	Evliliğin Butlanı Kararının Eşin Mirasçılığına Etkisi	29
VI.	Devletin Mirasçılığı	30

ÜÇÜNCÜ KISIM Ölüme Bağlı Tasarruflar

I.	Ölüme Bağlı Tasarruflara İlişkin Önbilgiler	31
II.	Şekli Anlamda Ölüme Bağlı Tasarruflar	32
III.	Ölüme Bağlı Tasarruf Yapma Ehliyeti.....	32
1.	Vasiyetname Yapabilme Ehliyeti.....	32
a.	Ayırt Etme Gücü	33
b.	Yaş	34
2.	Miras Sözleşmesi Yapma Ehliyeti	34
IV.	Ölüme Bağlı Tasarrufta Şekil Kurallarının Yararları	35
V.	Resmi Vasiyetname.....	36
1.	Genel Olarak.....	36
2.	Resmi Vasiyetnamenin Düzenleniş Şekilleri	37
a.	Okunarak ve İmzalanarak Düzenlenen Resmi Vasiyetname (TMK m. 533-534)	37
b.	Okunmadan ve İmzalanmadan Düzenlenen Resmi Vasiyetname	40
3.	Resmi Vasiyetnamelerde Bazı Özel Durumlar.....	42
a.	Körlerin Durumu.....	42
b.	Sağır ve Dilsizlerin Durumu	43
c.	Türkçe Bilmeyenler Bakımından	43
VI.	El Yazılı Vasiyetname.....	44
1.	El Yazılı Vasiyetnamenin Faydaları ve Taşıdığı Riskler	44
2.	Vasiyetname Metni	45
VII.	Sözlü Vasiyetname	49

1.	Şekil Şartları	49
2.	Hükümden Düşme	51
VIII.	Miras Sözleşmeleri.....	52
1.	Vasiyetname ile Arasındaki Benzerlik ve Farklar	52
2.	Miras Sözleşmesinin Çeşitleri	52
a.	Olumlu ve Olumsuz Miras Sözleşmesi.....	52
b.	Bir Taraflı ve İki Taraflı Miras Sözleşmesi	53
c.	İvazsız ve İvazlı Miras Sözleşmesi	54
d.	Miras Sözleşmesi Yapma Ehliyeti	54
e.	Miras Sözleşmesinin Şekli.....	55
IX.	Vasiyetnamenin Geri Alınması ve Yok Olması.....	56
1.	Vasiyetnamenin Geri Alınması.....	56
a.	Vasiyetnamenin Sonradan Yapılan Ölümle Bağlı Tasarruf ile Geri Alınması	57
b.	Vasiyetnamenin Yok Edilerek Geri Alınması.....	57
c.	Vasiyetname ile Yapılan Tasarrufun Sağlararası Bir Tasarrufla Geri Alınması.....	58
2.	Vasiyetnamenin Yok Olması	58
X.	Miras Sözleşmesinin Sona Ermesi.....	59
1.	Miras Sözleşmesinin Tarafların Anlaşması ve Tek Tarafın İrade Açıklaması ile Sona Ermesi.....	59
2.	Mirasbirakanın Miras Sözleşmesine Aykırı İşlemlerinin Etkisi	62
a.	Kanunda Düzenlenmiş (Miras Sözleşmesine) Aykırı İşlemler.....	62
aa.	Miras Sözleşmesi ile Bağdaşmayan Ölümle Bağlı İşlemler (TMK m. 527/f. 3)	62
bb.	Miras Sözleşmesi ile Bağdaşmayan Sağlararası İşlemler (İvazsız)	63
b.	Kanunda Düzenlenmemiş Aykırı İşlemler	63
XI.	Ölume Bağlı Tasarrufların Kendiliğinden (Kanun Gereği) Sona Ermesi	64
XII.	Maddi Anlamda Ölume Bağlı Tasarruflar.....	65

1.	Genel Olarak.....	65
2.	Başlıca Maddi Anlamda Ölume Bağlı İşlem Türleri	67
a.	Mirasçı Atama.....	67
b.	Vasiyet Alacaklısı (Cüz'i Halef Kılma).....	68
aa.	Genel Olarak.....	68
bb.	Vasiyetin Türleri	68
aaa.	Belirli Mal Vasiyeti.....	68
bbb.	Alacak Vasiyeti.....	69
ccc.	İbra Vasiyeti.....	70
ddd.	İrat Vasiyeti.....	70
eee.	Alt Vasiyet.....	71
fff.	Ön Vasiyet	71
ggg.	İntifa Vasiyeti ve Oturma Vasiyeti	71
cc.	Vasiyet Alacaklısı Atamanın Hükümleri.....	72
aaa.	Vasiyet Borçlusu.....	72
bbb.	Vasiyet Alacaklısı.....	73
ccc.	Vasiyet Borcunun Doğumu, Muaccel Olması, Zamanaşımı.....	74
ddd.	Vasiyet Borçlusunun Sorumluluğu.....	75
c.	Koşul (Şart).....	75
aa.	Hukuka ve Ahlaka Aykırı Koşullar	76
bb.	Anlamsız ve Yalnız Başkasını Rahatsız Edici Koşullar.....	78
cc.	İmkânsız Koşullar	79
d.	Yükleme	79
e.	Vakif Kurma	81
aa.	Ölüme Bağlı Tasarrufla Vakfin Kurulması	82
bb.	Mal ve Hakların Kazanılması ve Sorumluluk	83
f.	Yedek ve Art Mirasçı Atama.....	84
aa.	Yedek Mirasçı Atama.....	84
bb.	Art Mirasçı Atama.....	86
aaa.	Genel Olarak.....	86

bbb. Art Mirasçuya Geçiş Aşaması.....	88
g. Mirastan Feragat.....	90
aa. Genel Olarak.....	90
bb. Mirastan Feragat Sözleşmesinin Türleri	93
cc. Feragatin Hükümleri	94
dd. Feragatin Hükümsüzlüğü	97
h. Mirasçılıktan Çıkarma	98
aa. Cezai Mirasçılıktan Çıkarma	99
aaa. Genel Olarak.....	99
bbb. Mirasçılıktan Çıkarmanın Şartları.....	100
ccc. Cezai Çıkarmanın Hükümsüzlüğü.....	107
ddd. Mirasbirakanın Affi	108
bb. Koruyucu Mirasçılıktan Çıkarma.....	108
aaa. Şartları.....	109
bbb. Koruyucu Mirasçılıktan Çıkarmaya Özgü Hükümsüzlük Sebepleri	109
XIII. Ölume Bağlı Tasarrufların Yorumu	110
1. Genel Olarak.....	110
2. Vasiyetnamelerin Yorumu	111
a. Genel Olarak.....	111
b. Vasiyetnamelere İlişkin Özel Yorum Kuralları.....	112
aa. Favor Testameti (Vasiyetname Lehine Yorum)	112
bb. Yorumun Yasal Mirasçılık Lehine Yapılması İlkesi.....	114
3. Miras Sözleşmesinin Yorumu	115
XIV. Ölume Bağlı Tasarruflarda Hükümsüzlük	116
1. Genel Olarak.....	116
2. Ölume Bağlı Tasarrufların Kanun Gereği (Kendiliğinden) Hükümsüz Olması	118
3. Ölume Bağlı Tasarrufların İptali	119
a. İptal Sebepleri.....	119
aa. Ehliyetsizlik (TMK m. 557/b. 1).....	119

bb. Tasarrufun Yanılma, Aldatma, Korkutma veya Zorlama Sonucunda Yapılması (TMK m. 557/b. 2)	120
aaa. Yanılma	120
bbb. Aldatma.....	121
ccc. Korkutma veya Zorlama.....	122
cc. Tasarrufun İçeriginin, Bağlandığı Koşulların veya Yüklemelerin Hukuka veya Ahlâka Aykırı Olması (TMK m. 557/b. 3)	125
dd. Tasarrufun Kanunda Öngörülen Şekillere Uyulmadan Yapılması	127
b. İptal Davası.....	127
aa. Genel Olarak.....	127
bb. Davanın Tarafları.....	129
aaa. Davacı.....	129
bbb. Davalı.....	130
cc. İptal Sebebinin Varlığını İspat Yükü ve Dava Süresi.....	131

İKİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ KISIM

I. Saklı Pay ve Tasarruf Oranı	133
II. Saklı Paylı Mirasçilar	134
III. Saklı Pay Oranları.....	135
IV. Tasarruf Oranının Terekeye Göre Hesaplanması.....	136
1. Terekeden Çıkarılacak Değerler	136
a. Mirasbirakanın Borçları.....	136
b. Cenaze Giderleri	137
c. Terekeyi Mühürleme ve Defter Tutma Masrafları	137
d. Mirasbirakan ile Birarada Yaşayan Kişilerin 3 Aylık Geçim Giderleri	137

2.	Eklenecek Değerler.....	138
a.	Denkleştirmeye Tabi Kazandırmalar	138
b.	Tenkise Tabi Sağlararası Kazandırmalar.....	138
aa.	Denkleştirmeye Tabi Olması Gerekirken Bundan Kurtulan Kazandırmalar.....	138
aaa.	Mirasbirakanın Mirasçılık Sifatını Kaybeden Yasal Mirasçısına Miras Payına Mahsuben Yapmış Olduğu Sağlararası Kazandırmalar	139
bbb.	Mirasbirakan Tarafından Denkleştirmeden Muaf Tutulduğu İçin Denkleştirilmesi İstenemeyen Kazandırmalar.....	139
bb.	Mirastan İvazlı Feragat Hálinde Mirasçıya Mirasbirakanın Hayattayken Ödediği Karşılık	140
cc.	Bağışlayanın Serbestçe Dönme Hakkını Saklı Tutarak Yaptığı Bağışlamalar ve Adet Üzere Verilen Hediyeler Hariç Ölümünden Önceki Bir Yıl İçinde Yapmış Olduğu Bağışlamalar	140
dd.	Vakıf Kurmak İçin Yapılan Kazandırmalar.....	142
ee.	Saklı Payı Etkisiz Kılma Kastıyla Yapılan Kazandırmalar	142
c.	Üçüncü Kişi Yararına Hayat Sigortası Alım Bedeli	144
V.	Tenkiste Sıra.....	144
VI.	Tenkis Davası.....	147
1.	Genel Olarak.....	147
2.	Davanın Tarafları.....	149
a.	Davacı.....	149
b.	Davalı.....	152
3.	Tenkis Davasında Süre	154
4.	Tenkis Davasında Görevli ve Yetkili Mahkeme	155
VII.	Mirasta Denkleştirme	156
1.	Denkleştirme ile Tenkis Kurumunun Karşılaştırılması	156
2.	Denkleştirmenin Tarafları	158

a.	Genel olarak	158
b.	Denkleştirme Borçlusu	159
aa.	Altsoy Dışındaki Yasal Mirasçılar.....	160
bb.	Altsoy Mirasçılar	160
cc.	Doğrudan Kendisine Kazandırma Yapılmadığı Hâlde Denkleştirme İle Yükümlü Olanlar	161
c.	Denkleştirme Alacaklısı.....	162
3.	Mirasbirakanın Denkleştirmeye Yönelik Beyanının Niteliği	163
4.	Denkleştirmeye Tabi Kazandırmalar	164
a.	Genel Olarak.....	164
b.	Kanunen Denkleştirmeye Tabi Kazandırmalar	165
aa.	Kuruluş sermayesi.....	165
bb.	Çeyiz.....	167
cc.	Borçtan Kurtarma	169
dd.	Malvarlığı Devri.....	170
ee.	Benzeri Kazandırmalar	170
c.	Denkleştirmeden Kanunen Muaf Tutulan Kazandırmalar..	171
aa.	Eğitim ve Öğrenim Masrafları	171
bb.	Olağan Hediyeler ve Evlenme Giderleri.....	173
5.	Denkleştirme Davası	175
a.	Genel Olarak.....	175
b.	Denkleştirmenin Şekli ve Değerinin Hesaplanması	176

İKİNCİ KISIM

I.	Mirasta Hak Sahibi Olabilme Koşulları	179
1.	Sağ Olma.....	179
2.	Hak Ehliyetine Sahip Olma	180
3.	Mirastan Yoksun Bulunmama	182
a.	Genel Olarak.....	182
b.	Mirastan Yoksunluk Sebepleri.....	183

aa. Mirasbirakanı Kasten ve Hukuka Aykırı Olarak Öldüren veya Öldürmeye Teşebbüs Edenler	184
bb. Mirasbirakanı Kasten ve Hukuka Aykırı Olarak Sürekli Şekilde Ölümeye Bağlı Tasarruf Yapamayacak Duruma Getirmek	185
cc. Mirasbirakanın Ölümeye Bağlı Bir Tasarruf Yapmasını veya Böyle Bir Tasarruftan Dönmesini Aldatma, Zorlama veya Korkutma Yoluyla Sağlamak ve Engellemek.....	185
dd. Mirasbirakanın Artık Yeniden Yapamayacağı Bir Durumda ve Zamanda Ölümeye Bağlı Bir Tasarrufu Kasten ve Hukuka Aykırı Olarak Ortadan Kaldırmak veya Bozmak.....	186
c. Mirastan Yoksunluğun Sonuçları.....	188
d. Affin Etkisi.....	189
II. Miras Paylarının Devri.....	190
1. Açılmamış Miras Payının Devri	191
2. Açılmış Miras Payının Devri.....	193
III. Gaiplığın Mirasın Geçmesinde Etkisi	194
1. Gaibin Mirası.....	194
2. Mirasçının Gaipliği.....	198
IV. Mirasın Reddi	198
1. Genel Olarak.....	198
2. Çeşitleri.....	200
a. Gerçek Ret.....	200
aa. Genel Olarak.....	200
bb. Ret Hakkının Düşmesi.....	203
aaa. Sürenin Dolması	204
bbb. Süre Dolmadan Ret Hakkının Düşmesi.....	205
b. Hükmi Ret.....	210
3. Reddin Sonuçları	211
4. Redde Karşı Alacaklıların Korunması	213

XVIII

a.	Mirasçılardan Kişisel Alacaklarının Korunması	213
b.	Mirasbirakanın Alacaklılarının Korunması	216
V.	Miras Sebebiyle İstihkak Davası	218
1.	Genel Olarak.....	218
2.	Miras Sebebiyle İstihkak-Adı İstihkak Davası Farkları.....	218
3.	Davanın Konusu.....	220
4.	Davanın Tarafları.....	220
a.	Davacı.....	220
b.	Davalı.....	221
5.	Süre	222
	KAYNAKLAR	223